

Kohtuasi C-71/24**Eelotsusetaotluse kokkuvõte vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 98 lõikele 1****Saabumise kuupäev:**

30. jaanuar 2024

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Sąd Okręgowy w Krakowie (Krakówi regionaalne kohus, Poola)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

12. jaanuar 2024

Hageja:

Alior Bank S.A.

Kostja:

J.D.

Põhikohtuasja ese

Tarbijakrediidileping; lepinguga hõlmatud summade intressimäär; teavitamiskohustuste ulatus.

Põhikohtuasja ese ja õiguslik alus

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta direktiivi 2008/48/EÜ, mis käsitleb tarbijakrediidilepinguid ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 87/102/EMÜ (edaspidi „direktiiv 2008/48/EÜ“), artikli 10 lõike 2 punktide f ja g ning artikli 3 punkti j tõlgendamine; nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiivi 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes (edaspidi „direktiiv 93/13/EMÜ“) artikli 3 lõiked 1 ja 2, artikli 4 lõige 1 ning artikkel 5, ELTL artikkel 267.

Eelotsuse küsimused

1 Kas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta direktiivi 2008/48/EÜ, mis käsitleb tarbijakrediidilepinguid ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 87/102/EMÜ (ELT 2008, L 133, lk 66), artikli 10 lõike 2 punkti f koostoimes artikli 3 punktiga j tuleb liidu õiguse tõhususe põhimõtte ja selle direktiivi eesmärgi kontekstis ning arvestades nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiivi 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes (ELT 1993, L 95, lk 29) artikli 3 lõikeid 1 ja 2 koostoimes artikli 4 lõikega 1 tõlgendada nii, et nendega on vastuolus praktika lisada tarbijakrediidilepingutesse, mille sisu ei tulene ettevõtja (laenuandja) ja tarbija (laenuvõtja) vahelisest individuaalsest kokkuleppes, sellised sätted, mis näevad ette intressi mitte ainult tarbijale välja makstud summalt, aga ka intressita krediidikuludelt (st vahendustasult või muudelt tasudelt, mis ei ole tarbijale makstava krediidisumma koostisosad ja mis moodustavad kogusumma, mille tarbija peab maksuma tarbijakrediidilepingust tuleneva kohustuse täitmiseks)?

2 Kas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta direktiivi 2008/48/EÜ, mis käsitleb tarbijakrediidilepinguid ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 87/102/EMÜ (ELT 2008, L 133, lk 66), artikli 10 lõike 2 punkte f ja g tuleb liidu õiguse tõhususe põhimõtte ja selle direktiivi eesmärgi kontekstis ning arvestades nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiivi 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes (ELT 1993, L 95, lk 29) artiklit 5 tõlgendada nii, et nendega on vastuolus praktika lisada tarbijakrediidilepingutesse, mille sisu ei tulene ettevõtja (laenuandja) ja tarbija (laenuvõtja) vahelisest individuaalsest kokkuleppes, sellised sätted, mis toovad välja ainult laenu intressimäära ja kapitaliseeritud intressi kogusumma, mille tarbija peab lepingust tuleneva kohustuse täitmiseks maksuma, teavitamata samal ajal tarbijat selgelt, et kapitaliseeritud intressi (väljendatud summana) arvutamise alus erineb tarbijale tegelikult välja makstud krediidisummast, kusjuures eelkõige selles, et tegemist on tarbijale välja makstud krediidisumma ja intressita krediidikulude (st vahendustasu või muude tasude, mis ei ole tarbijale välja makstava krediidisumma koostisosad ja mis moodustavad kogusumma, mille tarbija peab maksuma tarbijakrediidilepingust tuleneva kohustuse täitmiseks) summaga?

Viidatud liidu õigusnormid

ELTL artikli 169 lõige 1

Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikkel 38

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta direktiivi 2008/48/EÜ, mis käsitleb tarbijakrediidilepinguid ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 87/102/EMÜ, artikli 3 punkt j, artikli 10 lõike 2 punkt f

Nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiivi 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes artikli 3 lõiked 1 ja 2, artikli 4 lõige 1, artikkel 5

Viidatud liikmesriigi õigusnormid

12. mai 2011. aasta tarbijakrediidiseadus (ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim)

Artikli 5 punktid 6, 6a ja 10:

„6) krediidi kogukulu – kõik kulud, mida tarbija on kohustatud seoses krediidilepinguga maksma, eelkõige:

a) intressid, lisatasud, lepingutasud, maksud ja marginaalid, kui need on laenuandjale teada, ning

b) lisateenustega, eelkõige kindlustusega seotud kulud, kui need tuleb maksta laenu saamiseks või laenu saamiseks väljapakutud tingimustel [...]“

„6a) intressita krediidikulud – kõik kulud, mida tarbija seoses krediidilepinguga maksab, v.a intressikulud.“

„10) laenuintress – fikseeritud või muutuva määrana väljendatud aastane intressimäär, mida kohaldatakse krediidilepingu alusel väljamakstud summale.“

Artikli 30 lõike 1 punkt 6. „Tarbijakrediidilepingus tuleb [...] täpsustada krediidi intressimäär, selle intressimäära kohaldamise tingimused, samuti intressimäära muutmise perioodid, tingimused ja kord, sealhulgas indeks või baasintressimäär, kui see on kohaldatav algse laenuintressi suhtes; kui tarbijakrediidilepingus on sätestatud erinevad intressimäärad, esitatakse see teave kõigi lepingu kehtivusaja jooksul kehtivate intressimäärade kohta.“

Artikli 45 lõige 1. „Kui laenuandja rikub [...] artikli 30 lõike 1 punkte 1–8, [...] on tarbijal õigus pärast laenuandjale kirjaliku avalduse esitamist maksta laen tagasi ilma intressi ja muude laenuga seotud kuludeta, mille ta peaks tasuma lepingus ettenähtud tähtaegadeks ja viisil.“

23. aprilli 1964. aasta tsiviilseadustik (Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny)

Artikli 385¹ lõige 1. „Tarbijalepingu tingimused, mida ei ole eraldi läbi räägitud, ei ole tarbijale siduvad, kui need kujundavad tarbija õigusi ja kohustusi viisil, mis on vastuolus heade tavadega ning kahjustavad tõsiselt tarbija huve (keelatud

lepingutingimused). See ei kehti tingimuste kohta, mis puudutavad poolte põhisooritusi, sh hinda või tasu, kui need tingimused on sõnastatud ühetimõistetavalt.“

Artikli 359 lõiked 1–2²:

„Lõige 1. Intressi tuleb rahasummalt maksta ainult siis, kui see kohustus tuleneb õigustehingust või seadusest, kohtuotsusest või muu pädeva asutuse otsusest.

Lõige 2. Kui intressi suurust ei ole muul viisil määratud, kehtib seadusjärgne intress, milleks on Poola riigipanga baasintressimäär ja 3,5 protsendipunkti summa.

Lõige 2¹. Õigustehingust tulenev maksimaalne intress ei tohi olla suurem kui kahekordne seadusjärgne intress (maksimaalne intress) aastas.

Lõige 2². Kui õigustehingust tulenev intress on suurem kui maksimaalne intress, tuleb maksta maksimaalne intress.“

Asjaolude ja põhikohtuasja lühiülevaade

- 1 29. novembril 2017 sõlmisid hageja Alior Bank S.A., asukoht Varssavi, laenuandjana ja kostja J.D. laenuvõtja ja tarbijana krediidilepingu. Pank andis laenu kogusummas 199 814,35 Poola zlotti. Laenuvõtja käsutusse antud summa oli 171 840,34 Poola zlotti, sest pank arvas krediidisummast maha vahendustasu laenu andmise eest summas 27 974,01 Poola zlotti. Lepingu aluseks ei olnud individuaalsed kokkulepped poolte vahel, vaid see sõlmiti panga kohandatud lepingunäidise eeskujul. Lepingu kohaselt pidi kostja poolt tagasimakstav kogusumma olema 316 290,86 Poola zlotti, mis koosnes järgmistest komponentidest: 171 840,34 Poola zlotti krediidi põhisummana (väljamakstud krediidisumma), 27 974,01 Poola zlotti antud laenu vahendustasuna ja 116 476,51 Poola zlotti kapitaliseeritud intressina, mis arvutati intressina kogu väljamakstud krediidisummalt ja vahendustasult.
- 2 Laen maksti välja. Kuna kostja jättis lepingujärgsed kohustused tasumata, lõpetas pank pärast võla tasumise nõuete tulemusel esitamist krediidilepingu. 21. märtsil 2023 esitas pank hagi 148 990,69 Poola zloti tasumiseks, mis koosnes järgmistest komponentidest: 124 281,23 Poola zlotti laenu põhisumma ja 24 709,46 Poola zloti viivis.
- 3 Kostja esitas avalduse tasuta laenu sanktsiooni kohaldamise kohta, sest intressi arvestati ka krediteeritud kuludelt ja seega oli krediidikulukuse tegelik aastamäär lepingus valesti esitatud.
- 4 Kostja väitis muu hulgas, et hageja arvestas intressi kogu krediidilepingu kehtivusaja eest väärtuselt, mis koosnes krediidi põhisummast ja intressita

krediidikuludest (vahendustasu). Kostja leiab, et laenuandja ei oleks tohtinud arvestada intressi vahendustasult, isegi kui ta selle krediteeris, vaid ainult väljamakstud krediidisummalt.

- 5 Kostja esitatud väidete alusel on eelotsusetaotluse esitanud kohtul tekkinud tõsine kahtlus seoses liidu õiguse, eelkõige direktiivi 2008/48/EÜ õige tõlgendamisega. See tõlgendus mõjutab otseselt liidu õigust rakendavate liikmesriigi õigusnormide, eelkõige tarbijakrediidiseaduse tõlgendamist.

Eelotsusetaotluse esitamise põhjuste lühikokkuvõte

- 6 Poolas on väljakujunenud tava lubada tarbijakrediiti andvate ettevõtjate tegevust, mis seisneb tarbijakrediidilepingutes kapitaliintressi arvestamises kogusummalt, mille hulka kuuluvad tarbijale välja makstud tegelik krediidisumma ja intressita krediidikulud. Seejärel lisatakse kapitaliseeritud intress summale, mille tarbija on kohustatud tarbijakrediidilepingust tuleneva kohustuse täitmisel tagasi maksma. Nii on asi ka käesoleval juhul.
- 7 Eelotsusetaotluse esitanud kohus kahtleb kõnealuse praktika õigsuses direktiivi 2008/48/EÜ eesmärgi ja liidu õiguse tõhususe põhimõtte kontekstis. Direktiivi preambuli põhjenduse 6 teise lause kohaselt on läbipaistvama ja tõhusama krediidituru loomine sisepiirideta alal piiriülese tegevuse edendamisel esmatähtis. Teisest küljest on direktiivi preambuli põhjenduse 8 esimese lause kontekstis oluline, et see turg tagaks tarbijate usalduse võitmiseks küllaldase tarbijakaitse. Lõpuks on kõnealuse direktiivi preambuli põhjenduse 9 esimese lause põhjal vajalik täielik ühtlustamine, et tagada kõikidele ühenduse tarbijatele võrdselt kõrgetasemeline kaitse ning luua tõeline siseturg.
- 8 Seega võeti direktiiv 2008/48/EÜ vastu kahe eesmärgiga: tagada kõikidele liidu tarbijatele nende huvide võrdselt kõrgetasemeline kaitse ja aidata kaasa hästtoimiva siseturu tekkele tarbijakrediidi valdkonnas (vt Euroopa Kohtu 21. aprilli 2016. aasta otsus kohtuasjas C-377/14, EU:C:2016:283, punkt 61). Direktiivi eesmärgid ja Poola kohtute eespool kirjeldatud praktika mitte seada kahtluse alla tarbijakrediidilepingutes sisalduvaid sätteid, mis nõuavad tarbijalt kapitaliintressi maksmist nii tarbijale väljamakstud krediidisummalt kui ka intressita krediidikuludelt, ajendavad eelotsusetaotluse esitanud kohut küsima Euroopa Kohtult sellekohaste liidu õiguse sätete õiget tõlgendust.
- 9 Kõnealune tõlgendus on käesolevas asjas kohtu otsuse sisu mõjutav oluline asjaolu, sest see mõjutab otseselt nõude esitaja poolt blankoveksli täitmise õigsuse hindamist, mis on käesolevas asjas võlakohustuse faktilise aluse üks tegur.
- 10 **Eelotsusetaotluse esimese küsimuse kohta** märgib kohus, et tarbijakrediidilepingus märgitud intressimäär peaks olema seotud tarbijale väljamakstud krediidisummaga, mis tuleneb otseselt direktiivi 2008/48/EÜ artikli 3 punktis j ja tarbijakrediidi seaduse artikli 5 punktis 10, millega see säte võeti üle liikmesriigi õigusse, sätestatud määratlusest. Siiski äratub siinkohal

kahtlusi, kas sellest tulenevalt on direktiivi 2008/48/EÜ eesmärke silmas pidades vastuvõetamatu tava lisada tarbijakrediidilepingutesse sätteid, mis näevad ette tarbija kohustuse maksta kapitaliintressi, mida arvestatakse mitte ainult krediidilepingute alusel tarbijale tegelikult välja makstud krediidisummalt, aga ka intressita krediidikuludelt, mille krediteerib ettevõtja (laenuandja).

- 11 See võimaldab õigusnormide kahte vastandlikku tõlgendust.
- 12 **Esimese järgi**, lähtudes direktiivi 2008/48/EÜ artikli 10 lõike 2 punkti f ja artikli 3 punkti j otsesest sõnastusest, samuti tsiviilõiguse üldpõhimõttest – lepinguvabaduse põhimõttest –, ei välista viidatud sätted sõnaselgelt lepingulise suhte kujundamist selliselt, et kapitaliintressi arvestatakse ka intressita krediidikuludelt, mille laenusaja maksab tagasi laenu tagasimaksmise ajal ja laenu andmise etapis krediteerib laenuandja. Kui laenuvõtja (tarbija) on sellise lahendusega nõus – kas või vaikimisi, laenuandja (ettevõtja) koostatud lepingu sõlmimisega – ning direktiivi 2008/48/EÜ ja Poola tarbijakrediidiseaduse sätete sõnastus seda sõnaselgelt ei keela, siis tuleks sellist lepingusätet lugeda seadusega lubatuks. Selline sõnasõnaline tõlgendus on aluseks ka Poolas üldlevinud praktikale, mille kohaselt ei seata kahtluse alla tarbijale tegelikult välja makstud krediidisummalt ja intressita krediidikuludelt arvatud kapitaliintressi maksamise kohustust.
- 13 Seevastu direktiivi 2008/48/EÜ artikli 10 lõike 2 punkti f ja artikli 3 punkti j **teine võimalik tõlgendus** lähtub eesmärgipärase tõlgendamise reeglitest ja kapitaliintressi olemusest. Tsiviilseadustiku artikli 359 lõike 1 alusel tuleb rahasummalt intressi maksta üksnes juhul, kui see tuleneb õigustoimingust või seadusest, kohtulahendist või muu pädeva asutuse otsusest. See intress ei ole sama mis viivis kohustuse täitmisega viivitamise eest (tsiviilseadustiku artikkel 481). Ühtaegu võttis kohus arvesse Euroopa Kohtu 21. aprilli 2016. aasta otsust kohtuasjas C-377/14, EU:C:2016:283, mille kohaselt „krediidi kogusumma ja väljamaksete summa määravad ära tarbijale kättesaadavaks tehtud kogusumma, mis ei sisalda summasid, mille laenuandja on sidunud laenuandja poolt kõnealuse krediidi andmisega seotud kulude katmisega, mida tarbijale tegelikult välja ei maksta [...] krediidi kogusumma ja krediidi kogukulu tarbijale on eraldi mõisted ning seetõttu ei saa krediidi kogusumma sisaldada tarbijale krediidi kogukulu hulka kuuluvaid summasid. Seega ei hõlma krediidi kogusumma direktiivi 2008/48/EÜ artikli 3 punkti l ja artikli 10 lõike 2 mõistes summasid, mis on ette nähtud vastava krediidilepingu alusel võetud kohustuste täitmiseks, nagu halduskulud, intressid, krediidi väljastamise tasud või muud kulud, mida tarbija peab kandma.“
- 14 Eeltoodu põhjal tuleb arvestada, et kapitaliintress on laenuandja tasu üksnes tarbimislauu põhisumma laenusaja käsutusse andmise eest, mitte aga intressita krediidikulude, eelkõige vahendustasu krediteerimise eest, mis oma olemuselt kujutab endast laenuandjale täiendavat tasu laenu andmise eest.

- 15 Selle alusel võttis kohus arvesse ka direktiivi 93/13/EMÜ artikli 3 lõiget 1, mille kohaselt loetakse tarbija ja müüja või teenuste osutaja vahel sõlmitud lepingus läbirääkimata tingimus ebaõiglaseks, kui see on vastuolus heausksuse nõudega ning tekitab lepinguosaliste lepingust tulenevate õiguste ja kohustuste olulise tasakaalustamatuse tarbija kahjuks. Kohus viitas ka seda õigusnormi rakendavale tsiviilseadustiku artikli 385¹ lõikele 1, mille kohaselt tarbijalepingu tingimused, mida ei ole eraldi kokku lepitud, ei ole tarbijale siduvad, kui need kujundavad tarbija õigusi ja kohustusi viisil, mis on vastuolus heade tavade ja tarbija huve tõsiselt kahjustab (keelatud lepingutingimused). See ei kehti tingimuste kohta, mis puudutavad poolte põhisooritusi, sh hinda või tasu, kui need tingimused on sõnastatud ühetimõistetavalt.
- 16 Tuleb rõhutada, et Sąd Najwyższy (Poola kõrgeim kohus) otsuse kontekstis ei ole vahendustasu (komisjonitasu), mis kujutab endast laenu andmise tasu ja on sätestatud krediidlepingus, millele kohaldatakse tarbijakrediidi seaduse sätteid, tsiviilseadustiku artikli 385¹ lõike 1 mõistes põhikohustus. Eelmainitud küsimus väljendub otseselt hinnangus, et vahendustasu intressid ei ole samuti põhikohustus.
- 17 Seetõttu võivad esitatud argumendid põhjendada direktiivi 2008/48/EÜ artikli 10 lõike 2 punkti f ja artikli 3 punkti j sellist tõlgendamist, mille kohaselt tuleks kapitaliintressi võtmist ka intressita krediitkuludelt lugeda nende sätetega vastuolus olevaks direktiivi 2008/48/EÜ eesmärkide kontekstis, mida täiendavalt tõlgendatakse direktiivi 93/13/EMÜ artikli 3 lõiget 1 ja tsiviilseadustiku artikli 385¹ lõiget 1 arvestades.
- 18 Mis puudutab **teist eelotsuse küsimust**, siis see viitab samuti probleemile seoses laenuandja kapitaliintressi arvestamisega tarbija poolt tasumisele kuuluvalt kogusummalt, kuid seda laenuandjale (ettevõtjale) pandud teavitamiskohustuse seisukohast.
- 19 Praegusel juhul lisas pank kõnealusesse lepingusse kahte tüüpi teavet lepingu intressimäära kohta. Esiteks on lepingus märgitud, et laenu intress pidi määratama muutuva intressimäära alusel, mis lepingu sõlmimise päeval oli 9,99% aastas. Teiseks näitab leping, et kapitaliseeritud kapitaliintressi summa on kokku 116 476,51 Poola zlotti.
- 20 Direktiivi 2008/48/EÜ artikli 10 lõike 2 punktide f ja g kohaselt määratakse krediidlepingus selgelt ja kokkuvõtlikult muu hulgas kindlaks laenuintress, selle intressimäära kohaldamistingimused ja olemasolu korral esialgse laenuintressi suhtes kohaldatav indeks või baasintressimäär, samuti laenuintressi muutmise ajavahemikud, tingimused ja kord. Kui erinevatel tingimustel kohaldatakse erinevaid laenuintresse, esitatakse eespool nimetatud teave kõigi kohaldatavate laenuintresside kohta (punkt f), samuti krediidi kulukuse aastamäär ja tarbija poolt makstav kogusumma, mis on arvutatud krediidlepingu sõlmimise ajal; märgitakse kõik kõnealuse määra arvutamiseks kasutatud eeldused (punkt g).

- 21 Euroopa Kohtu 5. septembri 2019. aasta otsuse kohaselt kohtuasjas C-331/18, EU:C:2019:665 (punkt 48): „direktiiv 2008/48/EÜ ei näe ette kohustust märkida krediidilepingus mis tahes vormis, milline on tarbija poolt tehtavate tagasimaksete jaotus krediidi põhiosa tagasimakse [...], intressi ja muude lepingu kohaselt maksmisele kuuluvate tasude vahel.“
- 22 Eeltoodu viib järeldusele, et laenuandja poolt sellise tagasimaksegraafiku koostamine, mis hõlmab tarbija tehtavate maksete summat, arvu ja sagedust ning vajaduse korral tagasimaksete tegemise järjekorda erineva laenuintressiga laenujääkide puhul, mis küll vastab direktiivi 2008/48/EÜ artikli 10 lõike 2 punktile h, ei täida iseenesest teavitamiskohustust, mis on ette nähtud direktiivi 2008/48/EÜ artikli 10 lõike 2 punktis f.
- 23 Euroopa Kohus on juba selgitanud, et direktiivi 2008/48/EÜ artikli 10 lõike 2 kohaselt aitab teavitamiskohustus sarnaselt selle direktiivi artiklites 5 ja 8 nimetatud kohustustega kaasa direktiivi eesmärkide saavutamisele, et tagada kõigile liidu tarbijatele nende huvide kõrgetasemeline ja võrdne kaitse ning aidata kaasa hästitoimiva siseturu tekkele tarbijakrediidi valdkonnas (vrd Euroopa Kohtu 21. aprilli 2016. aasta otsus kohtuasjas C-377/14, EU:C:2016:283, punkt 61; Euroopa Kohtu 5. septembri 2019. aasta otsus kohtuasjas C-331/18, EU:C:2019:665, punktid 41 ja 42).
- 24 Kohus kahtleb, kas hageja poolt kostjale antud teavet talle väljastatud laenu intressimäära kohta saab pidada direktiivi 2008/48/EÜ eesmärke arvestades ammendavaks, täielikuks ja selgeks. Kuigi hageja märkis ära laenu intressimäära, puudub lepingus teave selle kohta, milliselt summalt intressi arvestatakse. Nagu aga ilmneb kostja vastusest, mille ta andis alles kohtu küsimise peale, arutati kapitaliseeritud intressi summa krediidilepingus protsendina (9,99% aastas) krediidi kogusummast (199 814,35 Poola zlotti), mis hõlmas nii laenuvõtja kasutusse antud summat (171 840,34 Poola zlotti) kui ka krediidisummalt arvestatud vahendustasu laenu andmise eest (27 974,01 Poola zlotti). Tõendusmaterjal ei anna alust väita, et hageja oleks enne krediidilepingu sõlmimist esitanud kostjale asjaomase teabe selle kohta, kuidas täpselt on arvutatud lepingus kapitaliseeritud intressi summa.
- 25 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu arvates on direktiivi 2008/48/EÜ artikli 10 lõike 2 punktidel f ja g kaks tõlgendust.
- 26 **Esimese võimaliku tõlgenduse kohaselt** – tuginedes sätete grammatilisele tõlgendusele – on laenuandjal kohustus anda teavet ainult laenu intressimäära kohta, mis tuleneb sõnaselgelt direktiivi 2008/48/EÜ artikli 10 lõike 2 punktist f, samuti krediidi kulukuse tegeliku aastamäära ja tarbija poolt tasumisele kuuluva kogusumma kohta direktiivi artikli 10 lõike 2 punkti g järgi. Sellise tõlgenduse alusel võib teave, mida laenuandja (ettevõtja) tarbijale laenuintressi kohta annab, sisaldada ainult konkreetset intressimäära ning lisaks on laenuandjal kohustus näidata tarbija poolt tasumisele kuuluv kogusumma ja krediidi kulukuse aastamäär. Kohustus tarbijale see teave esitada ei välista aga lepingusse

intressimäära puudutavate tingimuste lisamist ka intressita krediidikulude kohta. Teisisõnu, kui laenuandja andis tarbijale teavet ainuüksi laenu intressimäära kohta, on see piisav talle direktiivi 2008/48/EÜ alusel pandud teavitamiskohustuste täitmiseks. Lähtudes sellisest tõlgendusest, tuleks seega arvestada, et laenuandja ei ole kohustatud tarbijat teavitama sellest, kas kapitaliseeritud intressisumma arvutati protsendina laenusaja käsutusse antud krediidisummast või protsendina väljamakstud krediidisumma ja krediidisummast maha arvatud panga vahendustasu või muude intressita krediidikulude summast. Kõnealune tõlgendus on – nagu näib – aluseks Poolas laialt levinud praktikale, mille kohaselt mõned ettevõtjad sõnastavad tarbijakrediidilepingute sisu nii, et tarbijale sellist teavet ei anta, mida seda tüüpi kohtuasju lahendavad kohtud pole sageli ka kahtluse alla seadnud.

- 27 **Teise võimaliku tõlgenduse kohaselt** – mille põhjendust saab kohtu hinnangul otsida direktiivi 2008/48/EÜ eesmärkidest – tuleb direktiivi 2008/48/EÜ artikli 10 lõike 2 punktis f sätestatud teavitamiskohustust hinnata ühtlasi kõnealuse direktiivi artikli 10 lõike 2 punkti g arvestades, mis ei viita mitte üksnes laenuintressile, vaid mille eesmärk on anda tarbijale selget ja täielikku teavet selle kohta, millisel viisil on arvatud summa, mille tarbija kohustub laenuandjale maksma tarbijakrediidilepingu sõlmimise tagajärjel. Praktikas ei ole tarbija jaoks laenukohustuse võtmisel olulise ja sageli otsustava tähtsusega küsimus mitte niivõrd abstraktne laenuintress, vaid tegelik intressisumma, mida ta peab laenuandjale oma kohustuse täitmisel tasuma. Sellest seisukohast lähtudes võib tarbija jaoks oluliseks asjaoluks pidada teabe saamist selle kohta, kuidas täpselt kapitaliseeritud intressisumma arvutati. Kui laenuandja ei esita seda teavet tarbijale enne lepingu sõlmimist, hiljemalt aga krediidilepingus endas, võib seda käsitleda hoolimatusena tarbijate usalduse tagamisel (direktiivi 2008/48/EÜ põhjendus 8). Tundub seega, et kõnealuse direktiivi artikli 10 lõike 2 punkti f alusel koostoimes artikli 3 punktiga j võib tarbija eeldada, et kapitaliseeritud intress arvestatakse ainult väljamakstud krediidisummalt. Seega – ilma et see piiraks kapitaliintressi arvestamise lubatavust ka intressita krediidikuludelt, mis on esimese eelotsuse küsimuse sisu – tuleks kaaluda, kas teistsuguse aluse võtmine kapitaliseeritud intressi suuruse arvutamiseks laenuandjast ettevõtja koostatud lepingus (siin: väljamakstud krediidisumma ja krediidisummast maha arvatud vahendustasu või muude intressita krediidikulude summa) ei peaks olemuslikult kaasa tooma kohustust anda tarbijale selles küsimuses selget teavet, et tagada lepingutingimuste läbipaistvus. Eeltoodud tõlgendussuunda tunduvad lisaks toetavat direktiivi 93/13/EMÜ artikli 5 esimene ja teine lause, mille kohaselt lepingutes, mille kõik või teatavad tarbijale pakutavad tingimused esitatakse kirjalikult, peavad kõnealused tingimused olema koostatud lihtsas ja arusaadavas keeles; kui tingimuse tähenduse suhtes on kahtlusi, tuleb kohaldada tarbijale kõige soodsamat tõlgendust. Nagu selgitas Euroopa Kohus oma 18. novembri 2021. aasta otsuses kohtuasjas C-212/20, EU:C:2021:934, siis tuleb lepingutingimuste läbipaistvuse nõuet mõista nii, et selle kohaselt ei pea lepingutingimus tarbija jaoks olema mitte ainult vormiliselt ja grammatiliselt arusaadav, vaid samuti peab keskmisel tarbijal, kes on piisavalt informeeritud ning mõistlikult tähelepanelik ja arukas, olema võimalik aru saada selle

lepingutingimuse konkreetsest toimimisest (punkt 42); selges ja arusaadavas keeles koostamise nõue eeldab, et krediidilepingute puhul peavad finantseerimisasutused andma laenuvõtjatele piisava teabe, et võimaldada neil teha otsuseid hoolikalt ja kõigist asjaoludest teadlikult (punkt 43).

TÖÖDOKUMENT